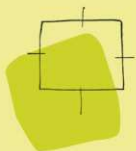

**Aanvullend vloermuizenonderzoek
Bilthoven Centrum 2009-2010**

BügelHajema

Plek voor ideeën

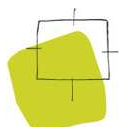
**Aanvullend vleermuizenonderzoek
Bilthoven Centrum 2009-2010**

Inhoud

Rapport

31 augustus 2010

Projectnummer 024.00.03.10.01

Ideeën voor een plek

Inhoudsopgave

1	Aanleiding	5
2	Methode	7
3	Resultaten	9
4	Interpretatie en effecten	13
5	Conclusie	17
	5.1 Conclusie per deelgebied	17
	5.2 Mitigerende maatregelen	18
6	Bronnen	21

Aanleiding

Er bestaan plannen om het centrum van Bilthoven in de gemeente De Bilt te herinrichten. De plannen het centrum van Bilthoven te vernieuwen, omvatten onder meer een opwaardering van het winkelcentrum De Kwinkelier en de realisatie van een doorsteek tussen de Julianalaan en de Nachtegaallaan. Tevens zijn er plannen om het verkeer via een tunnel onder het spoor door te leiden, vanaf de Spoorlaan richting de Soestdijkseweg-Noord. Er wordt gedacht aan een herinrichting van het huidige plein aan de Vinkenlaan en de Nachtegaallaan, waarbij een brinkachtige ruimte wordt gerealiseerd. Aan de noordzijde van het plein komt nieuwe bebouwing voor horeca en wonen. Naast de ontwikkeling van nieuwe bebouwing en het omleggen van wegen, zijn er plannen om het groene karakter en de doorlopende groene boomstructuren in het centrum van Bilthoven te versterken.

Ten behoeve van de realisatie van deze plannen dienen enkele panden binnen het plangebied te worden gesloopt. In het vooronderzoek (Advies Natuurwaarden Centrumgebied Bilthoven, 2009) is aangegeven dat de betreffende bebouwing moet worden onderzocht op het voorkomen van verblijfplaatsen van vleermuizen. Tevens dient te worden vastgesteld of de ontwikkelingen mogelijk negatieve effecten zullen hebben op aanwezige soorten. Alle vleermuissoorten zijn op basis van de Flora- en faunawet zwaar beschermd.

Dit rapport beschrijft de resultaten en conclusies van het nader onderzoek naar vleermuizen.

Methode

2

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode van augustus 2009 tot en met september 2010, conform het protocol voor vleermuisinventarisaties dat door het Netwerk Groene Bureaus is opgesteld¹.

De bebouwing in het plangebied is geïnspecteerd op de aanwezigheid van mogelijke invliegopeningen en sporen van vleermuizen (onder andere uitwerpselen). Daarnaast zijn inventarisaties uitgevoerd in de vorm van avond- en ochtendbezoeken. Tijdens deze veldbezoeken is gelet op (uit)vliegende, jagende en baltsende vleermuizen.

Vleermuizen maken gebruik van echolocatie om zich in een gebied te oriënteren en voor het lokaliseren van prooien tijdens de jacht. Deze echolocatie vindt plaats door middel van ultrasone geluiden die de vleermuis produceert en zijn soortspecifiek. Met behulp van een ultrasounddetector (batdetector) kunnen deze geluiden voor mensen hoorbaar worden gemaakt. Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Petterson D240x ultrasounddetectoren. Met behulp van een Creative ZEN V en Edirol (recorder) zijn van de vleermuizengeluiden opnamen gemaakt, die later zijn geanalyseerd met het programma Bat Sound Pro 3.31b.

De avondbezoeken vonden plaats in de periode van augustus 2009 tot en met september 2010. De navolgende tabel geeft de data weer van alle avondbezoeken en de daarbij behorende relevante gegevens. Voor alle bezoeken geldt dat ze plaatsvonden onder voor vleermuizen geschikte omstandigheden.

Tabel 1. Overzicht van de duur en omstandigheden van de avondbezoeken

Datum	Tijdsduur	Zonsonder- /opgang	Weer	Gemiddelde temperatuur	Aantal onderzoekers
04-08-09	21:15-23:05	21:24	zwakke wind, half bewolkt	20° C	8 personen
19-08-09	20:45-23:00	20:55	matige wind, onbewolkt	22° C	6 personen
24-09-09	19:00-20:30	19:31	windstil, onbewolkt	15° C	2 pers. Alleen doorsteek
04-06-10	21:30-23:00	21:53	matige wind, onbewolkt	16° C	4 personen
02-07-10	03:20-05:30	05:24	Zwakke wind, licht bewolkt	22° C	1 persoon
15-09-10	19:45-21:45	19:55	Zwaar bewolkt Vanaf 20:55 lichte regen	14° C	1 persoon Emmaplein

¹ GaN, NGB en Zoogdierverseniging, 2009 Vleermuisprotocol versie 2 april 2009, Gegevensautoriteit Natuur, Netwerk Groene Bureaus en Zoogdierverseniging, www.gegevensautoriteit-natuur.nl, Utrecht.

R e s u l t a t e n

3

Deelgebied 1 - De Kwinkelier

Tijdens de drie avondbezoeken zijn enkele individuen van gewone dwergvleermuis waargenomen. De vroegste waarneming van een vleermuis betrof meer dan 30 minuten na zonsondergang. Omdat gewone dwergvleermuis vrij kort na zonsondergang uitvliegt, kan worden aangenomen dat het onwaarschijnlijk is dat deze soort ten tijde van de veldbezoeken een verblijfplaats in het plangebied bewoonde. Tijdens het ochtend bezoek zijn geen individuen gewone dwergvleermuis waargenomen in het plangebied. Wel is toen een rosse vleermuis overvliegend waargenomen.

Gedurende alle avonden zijn rondom De Kwinkelier vleermuizen waargenomen. De bomenrij langs de Sperwerlaan, het opgaande groen nabij de Koekoeklaan, de begroeiing langs de weg van de Spreeuwlaan en het Uilenpad en de bomen op de parkeerplaats aan de Spreeuwlaan en de Kramsvogellaan worden korte tijd door enkele individuen gewone dwergvleermuis gebruikt als foerageergebied.

Deelgebied 2 - Doorsteek

In dit deelgebied is gedurende alle avondbezoeken alleen gewone dwergvleermuis waargenomen. Tijdens het ochtendbezoek is ook een laatvlieger korte tijd jagend waargenomen.

De eerste avond werd een exemplaar gewone dwergvleermuis twaalf minuten na zonsondergang aan de achterzijde van de panden 8 en 8a aan de Julianalaan waargenomen. Tijdens alle avondbezoeken en het ochtendbezoek is hier waarschijnlijk hetzelfde individu jagend waargenomen. In het najaar maakte dit individu tevens sociale geluiden.

Op 24 september 2009 is een uitvliegende gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze vleermuis vloog vanonder de zinken gevelafwerking aan de zuidelijke gevel van het bergingsgebouw (pand 10) uit. De spouwmuur waarin deze vleermuis vermoedelijk zijn verblijfplaats heeft, is via de onderzijde van deze zinken gevelafwerking bereikbaar. Dit exemplaar vloog van de achterzijde van het bergingsgebouw langs de oostzijde van het gebouw richting de Julianalaan. Op de foto (zie figuur 1) en de kaart (zie figuur 3) is de locatie van de verblijfplaats aangegeven. Deze gewone dwergvleermuis is vervolgens foeragerend waargenomen in de steeg aan de voorzijde tussen de panden 8 en 10 en in de achtertuin van pand 8. Om 20.02 uur is een tweede gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze kwam van buiten het plangebied uit zuidoostelijke richting aanvliegen. Tot 20.10 uur zijn beide exemplaren waargenomen in de achtertuin van pand 8. Vanaf 20.06 uur zijn eveneens sociale geluiden van gewone dwergvleermuis gehoord. Om 20.10 uur heeft één exemplaar het plangebied verlaten. De sociale geluiden zijn vervolgens tot 20.14 uur gehoord. Er zijn

gedurende de avond geen andere vleermuissoorten in of nabij het plangebied waargenomen.

Figuur 1. Foto van achterzijde berging met locatie van aangetroffen uitwerpselen en verblijfplaats

Het betreft een solitair mannetje, dat een zomer- en paarverblijfplaats in pand nr. 10 aan de Julianalaan heeft. Tevens zijn enkele malen foeragerende exemplaren van gewone dwergvleermuis waargenomen rond de bomen op de parkeerplaats van de Nachtegaallaan/Vinkenlaan en de bomen aan de Nachtegaallaan. Het plangebied als geheel vormt echter slechts matig geschikt foeraergebied voor enkele individuen van gewone dwergvleermuis en laatvlieger.

Deelgebied 3 - Stationsplein-Zuid

In dit deelgebied zijn vier soorten vleermuizen waargenomen, namelijk gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Tijdens het eerste avondbezoek is de eerste gewone dwergvleermuis enkele minuten na zonsondergang tussen de woningen en het kantoorgebouw (in deelgebied 5) waargenomen. Tijdens het veldbezoek van 4 juni 2010 vloog eveneens een exemplaar gewone dwergvleermuis vanuit het kantoorgebouw richting de Jan Steenlaan. Het is zeer aannemelijk dat een exemplaar gewone dwergvleermuis een verblijfplaats heeft in het kantoorgebouw, dat net buiten het plangebied staat. De bomenlaan aan de parkeerplaats achter het station werd gedurende de avonden gebruikt als jachtgebied, mogelijk door hetzelfde exemplaar.

Nabij het Emmaplein zijn gedurende alle avonden één tot twee jagende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Tijdens het tweede avondbezoek werd een overvliegende laatvlieger waargenomen in de Spoorlaan. Tijdens het ochtendbezoek is een overvliegend exemplaar rosse vleermuis waargenomen. Daarnaast is tijdens dit ochtendbezoek in de kraamtijd (juni-juli) een invliegend exemplaar gewone dwergvleermuis waargenomen. Dit exemplaar vloog in een stootvoeg boven de deur van Emmaplein nr. 3 (zie figuur 2 en figuur 3).

Gedurende het avondbezoek van 15 september 2010 zijn geen uitvliegende exemplaren waargenomen. Om 20.36 uur is een gewone dwergvleermuis aan de achterzijde rond de daar aanwezige bomen ten noorden van het pand Emmaplein 7 waargenomen. Dit individu maakte tevens sociale geluiden, wat duidt op de aanwezigheid van een paarplaats of territorium in deze omgeving. Gedurende dit veldbezoek werd tevens een ruige dwergvleermuis voorbij vliegend waargenomen.

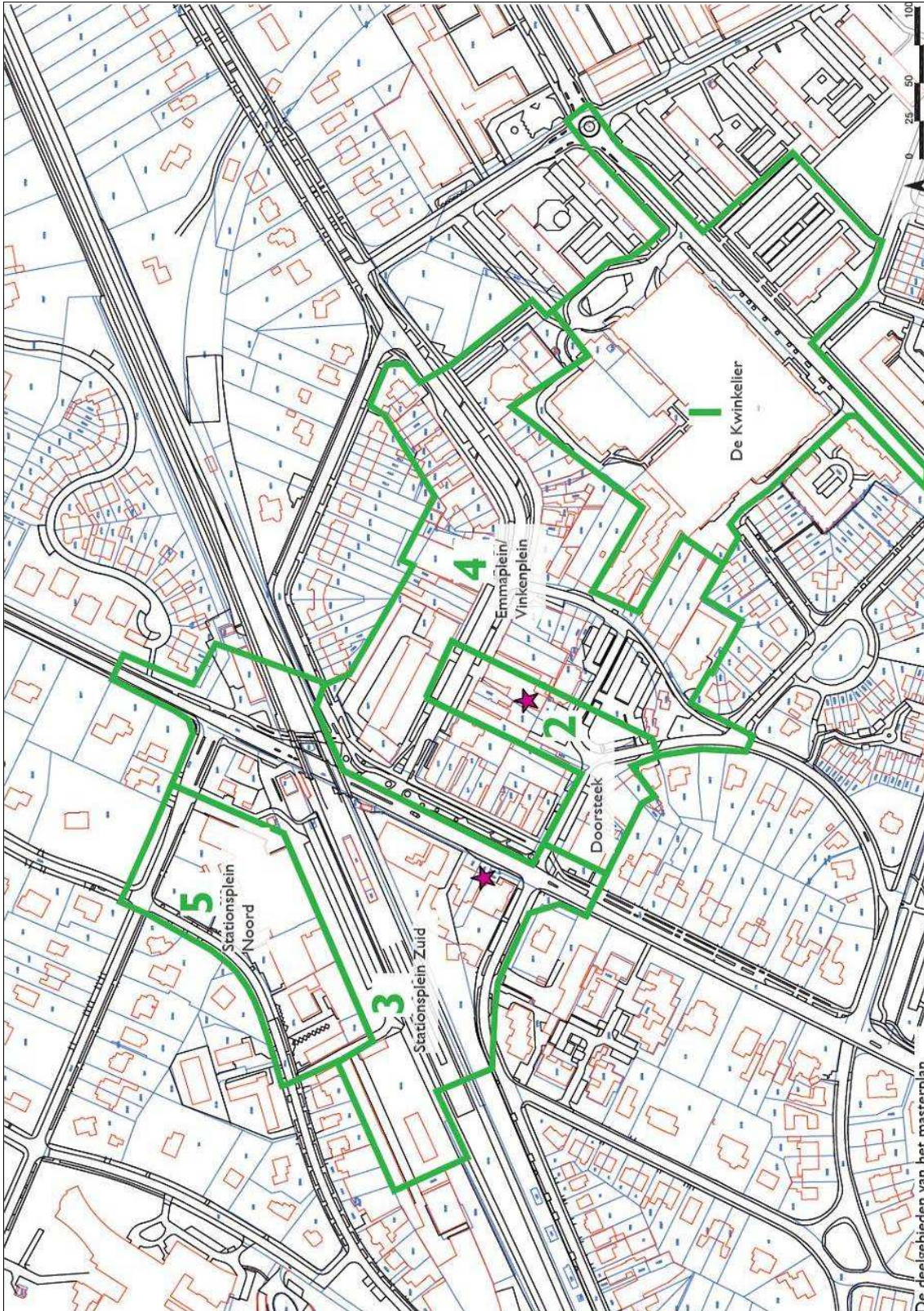
Het plangebied is matig geschikt foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. De laanstructuur van de Spoorlaan biedt een geschikte vliegrouete voor vleermuizen, echter is tijdens de veldbezoeken geen vliegrouete waargenomen.

Figuur 2. Foto van voorzijde Emmaplein nr. 3, met locatie van waargenomen verblijfplaats

Deelgebied 4 - Emmaplein/Vinkenplein

Tijdens alle veldbezoeken is alleen gewone dwergvleermuis waargenomen. De eerste exemplaren zijn 20 minuten na zonsondergang waargenomen. Tijdens de eerste twee avondbezoeken betreft de eerste waarneming een foeragerend individu in de voortuin van de flat aan het begin van de Julianalaan. Ook zijn de eerste twee avonden overvliegende exemplaren waargenomen tussen de gebouwen Julianalaan nummer 39 en nummer 41 in de richting Vinkenlaan. In dit gebied zijn later op de avond jagende vleermuizen en sociale geluiden waargenomen. Mogelijk hebben een of twee individuen een verblijfplaats aan de achterzijde van deze gebouwen. Eveneens zijn jagende exemplaren waargenomen langs de Vinkenlaan. Het plangebied is matig geschikt foerageergebied voor enkele exemplaren gewone dwergvleermuis. Nabij de panden Julianalaan nummer 39 en nummer 41 is mogelijk een verblijfplaats van één of twee exemplaren aanwezig.

Figuur 3. Overzichtkaart van de deelgebieden van het plangebied Centrum Bilthoven en verblijfplaatsen vleermuis (roze ster) (Bron: BDP.khandekar 2009)

Interpretatie en effecten

4

In de uurhokken zijn waarnemingen bekend van zes vleermuissoorten, waaronder rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. Volgens de Ecologiescan gemeente De Bilt zijn binnen de betreffende kilometerhokken winterverblijfplaatsen van baardvleermuis, gewone grootoorvleermuis en watervleermuis bekend. Deze soorten verblijven in een bunker buiten het plangebied. Buiten de winterperiode verblijven deze soorten voornamelijk in boomholtes en achter loshangende schors. Rosse vleermuis verblijft het gehele jaar in boomholtes. In het plangebied zijn slechts twee bomen groot genoeg voor mogelijke verblijfplaatsen voor vleermuizen. Het betreft de oude lindeboom tussen de Vinkenlaan en de Nachtegaallaan en een Amerikaanse eik op de hoek van de Julianalaan en de Vinkenlaan. Echter, gezien de standplaats van de bomen en de afwezigheid van de drie genoemde soorten tijdens de avondbezoeken, is het niet waarschijnlijk dat in deze bomen verblijfplaatsen aanwezig zijn. Tijdens het ochtendbezoek is tweemaal een overvliegend exemplaar rosse vleermuis waargenomen, maar niet nabij de geschikte bomen. Het is zeer aannemelijk dat deze exemplaren verblijfplaatsen hebben in bosrijkere gebieden, zoals Bilthoven-Noord en Houderinge.

Tijdens de veldbezoeken zijn vier vleermuissoorten in het plangebied waargenomen, gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. De waarnemingen van de laatste drie soorten duiden niet op een binding met het plangebied. Het betrof voornamelijk overvliegende of sporadisch foeragerende exemplaren. Gewone dwergvleermuis lijkt daadwerkelijk een binding te hebben met het plangebied. In het gehele plangebied betreft het echter een relatief klein aantal exemplaren. Doordat het plangebied grotendeels verhard en er relatief weinig opgaande begroeiing aanwezig is vormt het een matige geschikt foerageergebied voor gewone dwergvleermuis. Door de geringe hoeveelheid opgaande groenstructuren en waterpartijen binnen het plangebied zijn ook weinig insecten aanwezig en is het plangebied een kwalitatief laag foerageergebied. De omgeving van het plangebied is veel groener met dichte laanstructuren en tuinen met opgaand groen en vormt derhalve beter foerageergebied.

Deelgebied 1 - De Kwinkelier

Er zijn geen aanwijzingen dat ten tijde van de avondbezoeken in deelgebied 1 verblijfplaatsen van vleermuizen in gebruik waren. De eerste vleermuizen zijn relatief laat na zonsondergang waargenomen, waarmee het zeer aannemelijk is dat deze individuen elders buiten het plangebied een verblijfplaats bewonen. Delen van het deelgebied zijn korte perioden in de nacht in gebruik als

foerageergebied voor enkele exemplaren gewone dwergvleermuis. Het opgaande groen in dit deelgebied biedt echter onvoldoende insecten voor een volledige nachtmaaltijd voor één vleermuis. Deze individuen zullen later doorvliegen naar geschiktere jachtgebieden. Wanneer door de ontwikkelingen een deel van het bestaande opgaande groen zal worden verwijderd, kan de kwaliteit van het foerageergebied afnemen. Echter, in de omgeving zijn voldoende en meer geschikte jachtgebieden aanwezig waardoor de enkele exemplaren uitwijkmogelijkheden naar andere locaties hebben. De ontwikkeling zal dan ook niet conflicteren met de goede instandhouding van de soort. Er is geen vliegroute in dit deelgebied waargenomen.

Deelgebied 2 - Doorsteek

Er is één verblijfplaats van gewone dwergvleermuis in pand nr. 10 aan de Julianaan vastgesteld. De waarneming van sociale geluiden (baltsgedrag) duidt erop dat in de berging van pand nummer 10 een zomer- en paarverblijfplaats is van één exemplaar gewone dwergvleermuis (solitair mannetje). Door middel van baltsgedrag proberen mannetjes gewone dwergvleermuizen in het najaar vrouwtjes de verblijfplaats in te lokken. Op enig ander moment kan de verblijfplaats dan ook door meerdere vleermuizen worden gebruikt. Een succesvol mannetje heeft soms wel vijf vrouwtjes in zijn verblijfplaats. Gezien de waarnemingen tijdens de veldbezoeken in juni-juli 2010, zijn er geen aanwijzingen voor de aanwezigheid van een kraamverblijfplaats in dit deelgebied. Indien sprake is van slopen van pand nr. 10, zal een zomer- en paarverblijfplaats worden vernietigd.

Enkele exemplaren jagen rondom het opgaande groen in het deelgebied. Door de ontwikkeling zal mogelijk (tijdelijk) een klein onderdeel van het totale jachtgebied van deze individuen verloren gaan.

Deelgebied 3 - Stationsplein-Zuid

Er is één zomerverblijfplaats van een solitair mannetje gewone dwergvleermuis in pand nummer 3 aan de Emmaplein vastgesteld. Alle vrouwelijke vleermuizen zitten tijdens het kraamseizoen bij elkaar in een kolonie, ook wanneer zij geen jongen hebben. Aangezien er tijdens het paarseizoen nabij dit pand geen sociale geluiden zijn waargenomen, is het niet aannemelijk dat het ook een paarverblijfplaats betreft. Mogelijk heeft dit exemplaar elders in de omgeving een paarverblijfplaats.

Door de beoogde sloopplannen zal deze (zomer)verblijfplaats worden vernietigd. Het opgaande groen rondom het pand is onderdeel van het jachtgebied van dit individu. Echter gezien de geringe waarnemingen, is het aannemelijk dat een groot deel van het jachtgebied buiten het plangebied ligt.

De lijnstructuur van de bomen aan de noordzijde van het station is onderdeel van het jachtgebied van twee individuen van gewone dwergvleermuis. Deze individuen hebben mogelijk een verblijfplaats buiten het plangebied (in deelgebied 5). Mogelijk zal voor enkele exemplaren gewone dwergvleermuis het foerageergebied tijdelijk ongeschikt worden door het verwijderen van bomen en opgaand groen. Gezien de hoeveelheid geschikt jachtgebied in de omgeving

is dit voor vleermuizen niet onoverkomelijk. Er is geen vliegroute in dit deelgebied waargenomen.

Deelgebied 4 - Emmaplein/Vinkenplein

In deelgebied 4 zijn waarschijnlijk enkele verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuis aanwezig. Deze verblijfplaatsen liggen mogelijk aan de achterzijde van de bebouwing aan de Julianalaan. Indien de ontwikkelingen beogen om deze gebouwen te slopen of te verbouwen, dient nader onderzoek te worden gedaan naar het voorkomen van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Aan het Emmaplein zijn geen verblijfplaatsen waargenomen en is bovendien matig geschikt foerageergebied. De plannen beogen om de laanstructuur te herstellen, waarbij de Soestdijkseweg-Zuid en de Soestdijkseweg-Noord één zullen vormen. Deze plannen bieden mogelijkheden voor geschikte vliegroutes voor vleermuissoorten. Er zijn echter geen vliegroutes in dit deelgebied waargenomen.

Tabel 1. Overzicht van deelgebieden en geïnventariseerde gebiedsfuncties van vleermuissoorten.

	Zomerverblijf	Paarverblijf	Kraamverblijf	Jachtgebied	Vliegroute
De Kwinke- lier	geen	geen	geen	matig geschikt	geen
De Doorsteek	1x gewone dwergvleer- muis	1x gewone dwergvleer- muis	geen	matig geschikt	geen
Stationsplein- Zuid	1x gewone dwergvleer- muis	geen	geen	matig geschikt	geen
Emmaplein / Vinkenplein	geen	geen	geen	matig geschikt	geen

Conclusie 5

Alle gebiedsfuncties van vleermuizen, zoals opgenomen in het Vleermuisprotocol, zijn binnen het plangebied Bilthoven Centrum geïnventariseerd (zie tabel 1). Door de plannen zal één zomer- en paarverblijfplaats van een mannetje gewone dwergvleermuis en één zomerverblijfplaats van een mannetje gewone dwergvleermuis worden vernietigd. Tot slot zal het verwijderen van het opgaande groen binnen het plangebied een gering effect hebben op het foeragegebied van de waargenomen individuen.

5.1

Conclusie per deelgebied

Deelgebied 1 - De Kwinkelier

Gezien de afwezigheid van verblijfplaatsen en geschikt foeragegebied in dit deelgebied, zullen de ontwikkelingsplannen geen effect hebben op de instandhouding van vleermuissoorten. Er vinden naar verwachting geen verbodsovertreding in het kader van de Flora- en faunawet plaats.

Deelgebied 2 - Doorsteek

Gezien de aanwezigheid van één zomer- en paarverblijfplaats van gewone dwergvleermuis in het plangebied, zijn de beoogde sloopplannen gewijzigd. Teneinde de aangetroffen verblijfplaats niet te vernietigen en om de noodzaak tot een ontheffing te voorkomen, zal de berging van pand nummer 10 behouden blijven, en alleen pand nr. 8 worden gesloopt.

Indien er in de toekomst plannen zijn om de berging alsnog te slopen, dan dient ruim voor aanvang van de werkzaamheden te worden begonnen met het treffen van mitigerende maatregelen voor het vernietigen van een zomer- en paarverblijfplaats van één exemplaar gewone dwergvleermuis (zie paragraaf 5.2).

De sloopwerkzaamheden van pand 8 kunnen geluidsverstoring bij vleermuizen in de berging van pand 10 veroorzaken. Omdat deze verstoring van korte duur zal zijn (één dag) en omdat de panden niet met elkaar zijn verbonden, zullen de effecten evenwel gering zijn. Door het verwijderen van het opgaande groen aan de achterzijde van pand 8 zal een deel van het jachtgebied van één exemplaar gewone dwergvleermuis tijdelijk ongeschikt zijn. In de directe omgeving is voldoende groen aanwezig waarnaar kan worden uitgeweken. In de uiteindelijke doorsteek zal weer groen worden aangeplant.

Deelgebied 3 - Stationsplein-Zuid

Door de beoogde ontwikkelingsplannen zal één zomerverblijfplaats van een mannetje gewone dwergvleermuis worden vernietigd. Aangezien er tijdens het parseizoen nabij dit pand geen sociale geluiden zijn waargenomen, is het niet

aannemelijk dat het ook een paarverblijfplaats betreft. Mogelijk heeft dit exemplaar elders in de omgeving een paarverblijfplaats.

In de directe omgeving zijn meer dan voldoende panden aanwezig, waarin potentieel geschikte verblijfplaatsen aanwezig zijn, die als zomerverblijfplaats van een solitair mannetje van gewone dwergvleermuis kunnen fungeren. Van gewone dwergvleermuis is bekend dat ze regelmatig van verblijfplaats wisselen.

De vernietiging van deze zomerverblijfplaats zal worden gemitigeerd en de sloop van het pand Emmaplein 3 zal plaatsvinden onder begeleiding van een vleermuisdeskundige. Voorafgaand (maximaal twee weken) aan de sloop, zal moeten worden onderzocht of vleermuizen de bebouwing op dat betreffende moment gebruiken. Dit moment zal worden afgestemd op voor vleermuizen geschikte weersomstandigheden (droog, weinig wind en temperaturen in de voornacht boven 8°C, overdag boven 10°C). Indien de bebouwing in gebruik is door vleermuizen, zal de sloop worden uitgesteld of zullen maatregelen worden getroffen om de verblijfplaats zo onaantrekkelijk mogelijk te maken voor de aanwezige vleermuizen om ze te stimuleren een andere locatie te zoeken. Dit kan onder meer worden bewerkstelligd door het gedeeltelijk openbreken van de verblijfplaats. De fasen zullen worden gemonitord door een ter zake kundige. Deze deskundige kan daarnaast zo nodig ingrijpen en onverhoopte slachtoffers opvangen.

Deelgebied 4 - Emmaplein/Vinkenplein

Gezien de afwezigheid van verblijfplaatsen en geschikt foerageergebied in dit deelgebied, zullen de ontwikkelingsplannen geen effect hebben op de instandhouding van vleermuissoorten. Er vindt geen verbodsovertreding in het kader van de Flora- en faunawet plaats.

Met inachtneming van mitigerende maatregelen, zullen de ontwikkelingsplannen geen negatief effect hebben op de instandhouding van de populatie gewone dwergvleermuis in Bilthoven, waardoor er geen noodzaak bestaat tot een ontheffingsaanvraag in het kader van de Flora- en faunawet.

Vanuit het aspect ecologie zijn er geen belemmeringen met het oog op de gewenste ontwikkelingen.

5.2

Mitigerende maatregelen

VERBLIJFPLAATSEN

Het betreft hier maatregelen als het plaatsen van vleermuiskasten en/of het realiseren van verblijfplaatsen in nieuwbouw middels 'vleermuisvriendelijke' bouw, zoals een toegankelijke restruimte ((dubbele) spouw of ruimte onder het dak). Door het plaatsen van nestkasten en/of het gebruik van vleermuisdakpannen en -stenen kunnen extra zomerverblijfplaatsen worden gecreëerd. Een ervaren ecooloog zal bij het opstellen en uitvoeren van de mitigerende maatregelen worden betrokken.

Opgaand groen dat onderdeel is van het foerageergebied van één exemplaar gewone dwergvleermuis zal tijdelijk verloren gaan. In de nabije omgeving van het plangebied is voldoende groen aanwezig waar dit exemplaar naar kan uitwijken. Als mitigerende maatregel dient het groen in de directe omgeving van het plangebied dan ook te worden behouden totdat nieuw opgaand groen in het plangebied is aangeplant. Door de aanleg van nieuw opgaand groen in het plangebied kan het foerageergebied worden hersteld en zelfs worden verbeterd.

AANLEG GROEN

B r o n n e n

6

- Masterplan Centrum Bilthoven, januari 2009. In opdracht van gemeente De Bilt, BDP.khandekar, Benthuizen, Nederland 2009.
- Hoogerwerf, G. Th. de Jong & M. Boonman, 2005. Ecologiescan Gemeente De Bilt. Natuurbalans-Limes Divergens BV, Nijmegen & Bureau Viridis, Culemborg.
- Advies Natuurwaarden Bilthoven Centrum. Projectnummer 024.00.03.21.00 BügelHajema Adviseurs, 2009.
- Notitie Aanvullend Onderzoek Vleermuizen Julianalaan 8, Projectnummer: 024.00.03.10.01. BügelHajema Adviseurs, 2009.

Colofon

Opdrachtgever
Gemeente De Bilt

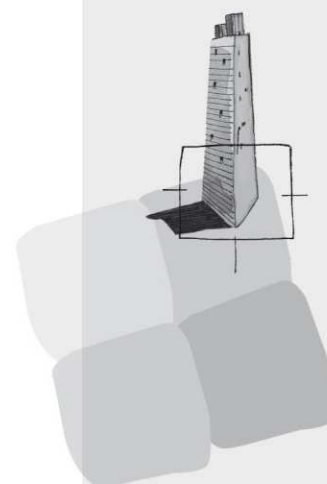
Contactpersoon
De heer F. van der Beek

Rapport
Mevrouw drs. R.M. Veeneklaas
BügelHajema Adviseurs

Fotografie
BügelHajema Adviseurs

Projectleiding
Mevrouw drs. H. Vegelin
BügelHajema Adviseurs

Projectnummer
024.00.03.10.01

BügelHajema Adviseurs bv
Bureau voor Ruimtelijke
Ordening en Milieu BNSP
Vaart nz 48-50
Postbus 274
9400 AG Assen
T 0592 316 206
F 0592 314 035
E assen@bugelhajema.nl
W www.bugelhajema.nl

Vestigingen te Assen,
Leeuwarden en Amersfoort